

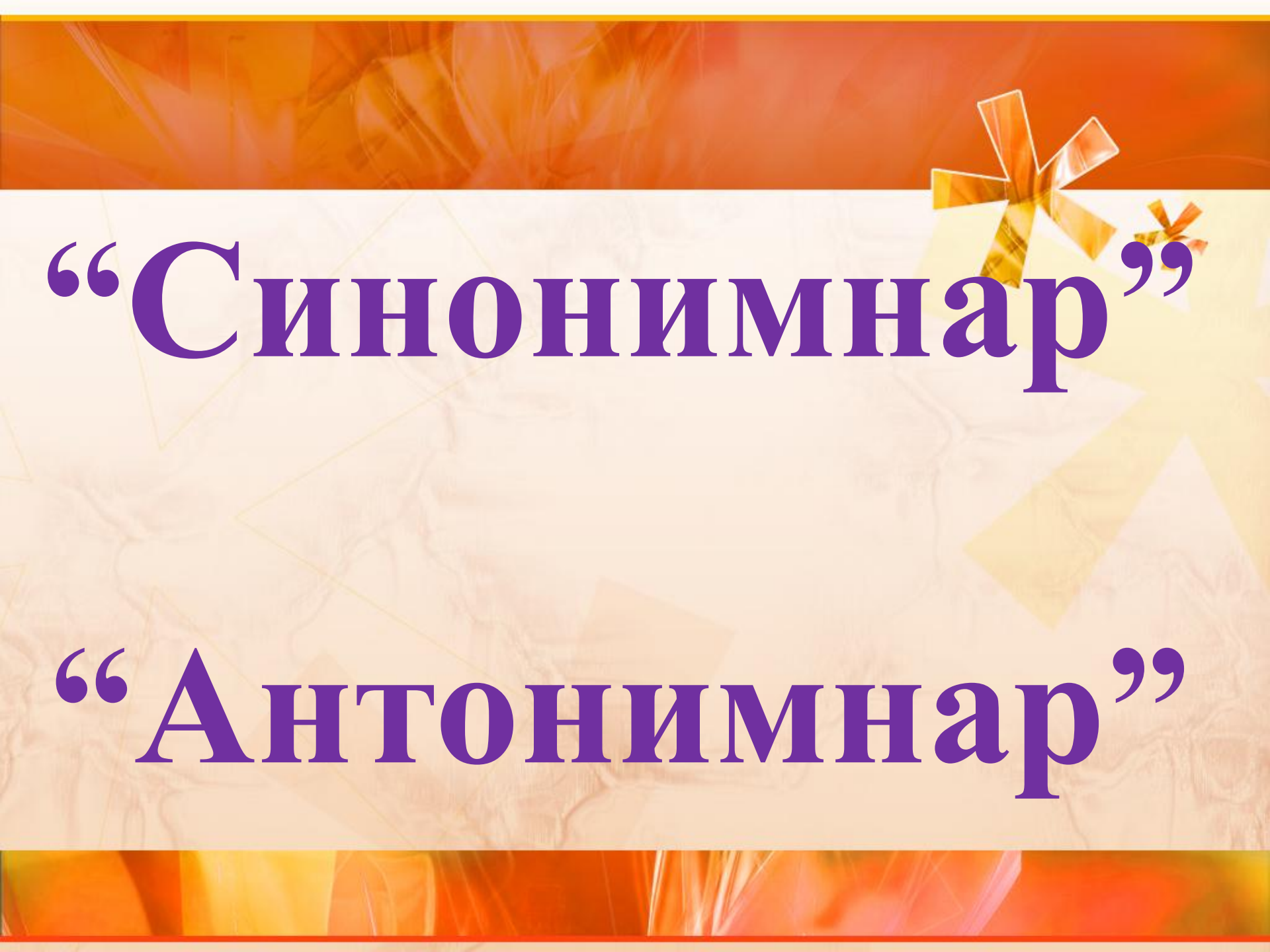
Интеллектуаль уен, 4 класс



Хикмәтле дә, бизәкле дә туган тел.



Сибгатуллина И.И. учитель начальных классов
МОУ «СОШ ст.Миннибаево» Альметьевский район,
республика Татарстан



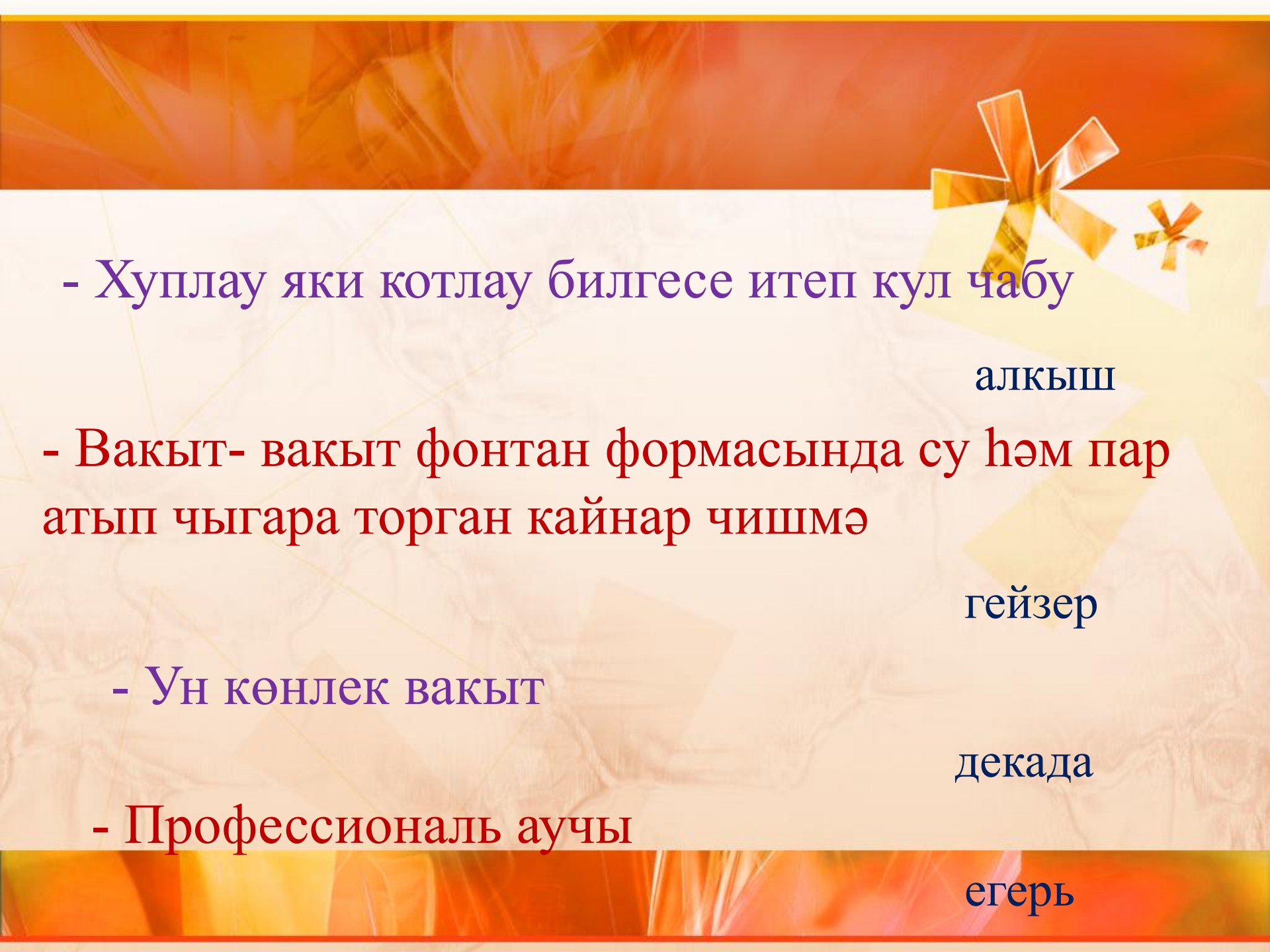
“Синонимнар”

“Антонимнар”



**Тел дигэн дэрья бар,
Дэрья төбөндө мэржэн бар.
Белгәннэр чумып алыр,
Белмэгән карап калыр.**

Нәкый ага Исәнбәт



- Хуплау яки котлау билгесе итеп кул чабу

алкыш

- Вакыт- вакыт фонтан формасында су һәм пар атып чыгара торган кайнар чишмә

гейзер

- Ун көнлек вакыт

декада

- Профессиональ аучы

егерь

Икенче бирем.

Бирелгән сүзләрнең хәрефләрәннән яңа
сүзләр ясап язарга.



“Синонимнар”

- азат-таза
- таш-
- агач-
- кич-
- ирек-
- чак-
- кач-

“Антонимнар”

- атна-тана
- арка-
- төс-
- кое-
- кия-
- бара-
- идән-

Өченче бирем. Мәкаль төгәл булсын.

- Өең кысан булса да

күңелең иркен булсын

- Олы өйгә ни кирәк,

кече өйгә шул кирәк

- Жәен актан киен,

кышын карадан киен

- Яхшы тел-яз кебек,

яман тел-көз кебек



- Туры әйткән котылган,

ялганлаган тотылган

- Сөйдергән дә-тел,

биздергән дә-тел

- Күп сүзнең

азы яхшы

- Ялгыз ял күрмәс,

күмәк ару белмәс



Дүртенче бирем. Кем тизрәк таба.

- Сизгер булмау, сак булмау.

Авыз ачып йөрү

- Үпкәләү, ачулану, хәтере калу.

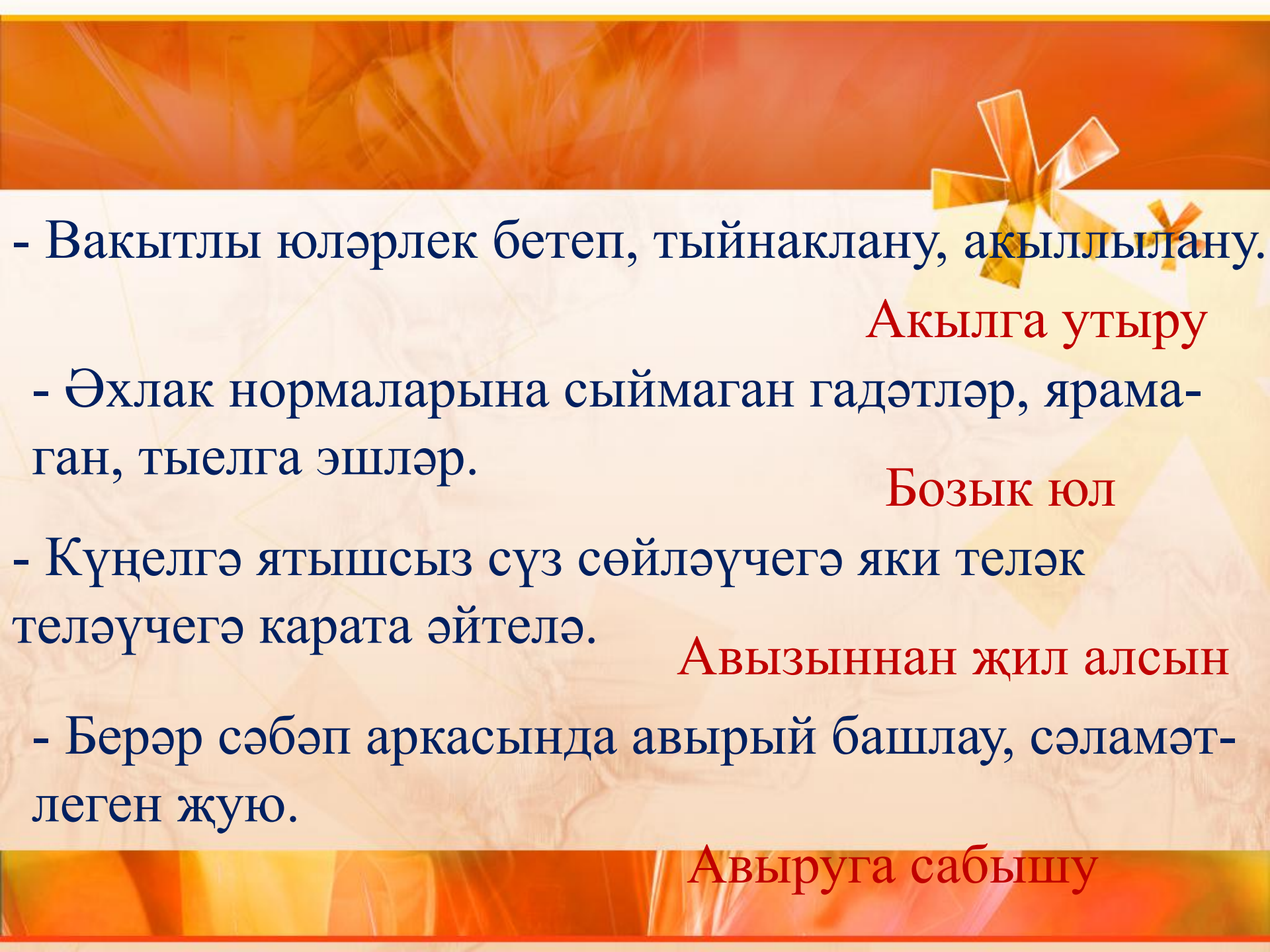
Авыз турсайту

-Йортка яки эшкә уңышсызлык китергән кешегә әйтелә.

Авыр аяклы

- Кайгы, борчу яки аңлашылмаучылык, канәгәтсезлек аркасында туган сүзсезлек.

Авыр тынлык



- Вакытлы юләрлек бетеп, тыйнаклану, акыллылану.

Акылга утыру

- Әхлак нормаларына сыймаган гадәтләр, ярамаган, тыелга эшләр.

Бозык юл

- Күңелгә ятышсыз сүз сөйләүчегә яки теләк теләүчегә карата әйтелә.

Авызыннан җил алсын

- Берәр сәбәп аркасында авырый башлау, сәламәт-леген җую.

Авыруга сабышу

Табышмактар

Көн һәм төн нәрсә белән бетә?

“Н” хәрефе белән

Иң кыска ай кайсысы?

Май

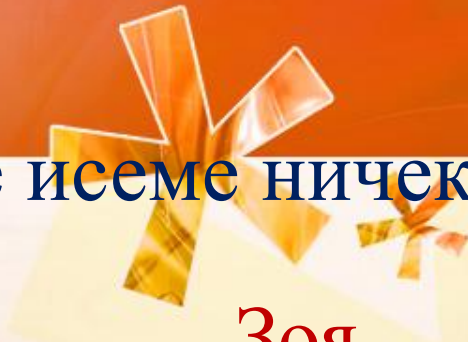
Дәрес ахыры нәрсә белән бетә?

“С” хәрефе белән

Нинди сүздә алты “н” бар?

АЛТЫН

Утыз “я” хәрефеннән торган кеше исеме ничек була?



Зоя

Беренче ижеге-жирнең иярчене; икенче ижеге-жәзалау урыны; кушып укыганда-кеше исеме.

Айдар

Бер ижегем-төс минем,
Икенчесе-сыеклык.
Өченчесе болай ди:
-Безнең авыл бик бай,-ди.

Аксубай

Азиядәге бер тауның исемен алам: беренче
ижеге-эйбернең төсен белдерә, икенче ижеге-
йорт хайванының исеме.

Алтай

Түтәлдә нинди ике нота үсә?

Фасоль

Бер ижегем башта,
Икенчесе-кышта,
Кушып укысаң икесен,
Эт кушаматын әйтерсең.

Кашкар

Сүзләр

Фанис Яруллин

Яки

Башым тубал. Ә тубалда сүзләр.

Сүзләрнең бар төрле-төрлесе.

Командирдай алдан йөрүчесе.

Кеше күнеле кебек серлесе.

Йөри- йөри тузып беткәне бар,

Бар шулай ук яңа туганы.

Мөстәкыйле, ярдәм итүчесе,

Койрык белән мөгез сыманы.

Бар шундые-ялгыз гына чакта

Санга каралмаучы сансызы,

Телсез кыңгыраудай жансызы;

Тингә тиңен, ишкә ишен эзләп,

Сүзләр тезәм кәгазь өстенә.

Теләсә ничек, ләкин эш
италмыйм,

Хөкемдарлык минем кечкенә,

Һәрберсенә үзенеке кирәк,

Үзенең пары, үзенең сыңары;

Халык белән хаклык сүзе кебек

Аерылмыйча яши торганы,

Ике кулдай бер пар булганы.